

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok --- 4 koruny — hal.
Na pol roka --- 2 „ — „
Na štvrt roka --- 1 „ 20 „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ:

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Učinkovanie nášeho zákonodarstva.

Krajinský snem odročil zasadnutia svoje do 10. októbra. Prichodí nám uvažovať z tejto príležitosti, čo v dobe 10 mesiacov účinkovania svojho previedlo naše zákonodarstvo ku dobrému vlasti a ľudu. Spravodlivo zmýšľajúci človek s výsledkom účinkovania snemu nášeho môže byť spokojný. Bo ktorý snem krajinský vyniesol doposiaľ pre všetky vrstvy nášeho obyvateľstva tak osožné zákony, ako práve prítomný, čo svoje zasadnutia do jasene odročil? Povážme len v krátkosti dôležitosť týchto zákonov a presvedčíme sa o úspešnom účinkovaní nášeho parlamentu.

Tu máme na prvom mieste zákon o vývine priemyslu. Krajina naša je síce hospodársky štát, bez priemyslu ale v rade druhých štátov s mohutným a vyvinutým priemyslom úspešne jestvovať nemôže. Liberálne zákonodarstvo ani nemyslelo na vývin veľkého priemyslu a keď áno, stalo sa to len na škodu ľudu a ku zkaze malých priemyselníkov. Terajšie zákonodarstvo za povinnosť si pokla-

Kardinál Merry del Val.

dalo vyniesť zákon o vývine priemyslu cieľom hmotného pozdvihnutia a postavenia krajiny, pri čom nie ako pod liberálmi utlačení a zničení majú byť malí priemyselníci, remeselníci, lež dostať sa má aj týmto podpory k poriadnemu vyživeniu. Pri tomto vydať slušne svedectvo kresťanskej ľudovej strane, že za malých priemyselníkov, teda remeselníkov nikto sa tak vrele nezaujímal, ako vyslancovia tejto kresťanskej a opravde ľudovej strany.

V sociálno-politickom ohľade v parlamentoch celého sveta, ako veľavážne a do života hlboko siahajúce otázky uznávajú sa záležitosti priemyselného a poľnohospodárskeho robotníctva. Liberálne zákonodarstvo nedbalo ani o priemyselné, ani o poľnohospodárske robotníctvo. Liberáli čo viac robotníctvo každého druhu za korisť vrhli veľkému kapitálu, vycicali celú jeho životnú silu a aby ho hmotne a mravne zhubili, vohnali ho do náručia židovskej socialdemokracie bez Boha, náboženstva, bez mravov a vlasti. Terajší krajinský snem uznajúc nešerednú biedu a preťažký osud robotníctva, vyniesol zákony o poistení robotníctva v čas nehody a staroby, o stavaní ľudských príbytkov pre hospodárskych robotníkov a o hospodárskej čeladi. Tu zase len treba spomenúť, že pri pojednávaní týchto sociálno-politických zákonov v prvom rade stáli vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, ktorí veľkým kapitálom odbornej učnosti a s neodolateľne mužskou odhodlanosťou zastávali záujmy každej triedy robotníctva. Keď aj prítomne snáď nie, pokolenia robotnícke budúcnosti akiste nahliadnu, že bezžistnejších, oddanejších a vernejších zastupiteľov, obrancov a priateľov robotníctva nikdy nemalo, ako mu boli bez rozdielu všetci vyslancovia kresťanskej ľudovej strany.

Nenie vážnejšej záležitosti v živote národov, ako je otázka výchovy a vzdelávania ľudu. Liberálne zákonodarstvá našej vlasti milliony prehajdákaly posiaľ na učebné ustanovizne, z ktorých ľud náš nemal osohu, lež len nesmiernu škodu. Z liberálnych učebných ústavov vychádzaly pokolenia bez náboženstva a mravov, neraz na potupu svojim a vždy na škodu vlasti. O stav učiteľský nestarali sa liberáli. Robili oni všetko naopak. Terajšie zákonodarstvo, aby položilo základ osvety a vzdelanosti ľudu, zaujalo sa za ubiedený stav učiteľský a vynieslo zákon

o sriadení platov učiteľstva. Kto s pozornosťou sledoval pojednávania týchto zákonov, musí uznať, že tu opäť ako prví vynikali vyslancovia kresťanskej ľudovej strany. Táto politická strana, ako kresťanská a ozaj ľudová, bojovala nielen za to, aby sa učiteľstvu ľudových škôl dostalo poriadneho vyživenia, lež i o to zasadila sa s celou silou a mocou, aby katolícky charakter našich ľudových škôl zabezpečený bol na večné veky. Následkom toho, nech by bárs aké neočakávané prevraty nastaly v krajine, katolíci Uhorska podržia vždy svoje ľudové školy a toto je zásluha kresťanskej ľudovej strany.

Vyniesol terajší snem krajinský ešte aj iné vážne zákony ku blahu ľudu a bol by ich ešte viacej vyniesol, keby protivné stránky neboly ho v účinkovaní jeho prekážaly. V prvom rade búrili po celý čas červení socialdemokrati proti terajšiemu zákonodarstvu na vonku medzi ľuďom. So socialdemokratmi spojili sa národnári. Vyslanci a hladeli dlhými rečami na sneme prefaňovať pojednávania o tých pre ľud najdôležitejších predlohách zákonných. Tu celkom vecne treba nám spomenúť vystupovanie slovenských národnárskych vyslancov. Títo ako sa ináč slovenskému ľudu natískajú za obrancov a dobrých priateľov, tak na sneme hlasovali a rečnili všetci bez rozdielu proti zákonom najosožnejším a najpotrebnejším. Aby teda slovenský ľud náležite poznal svojich opravdových priateľov, musíme ho v jeho vlastnom záujme upozorniť na to, že všetci slovenskí národnári vyslanci hlasovali proti zákonom o vývine priemyslu, o poistení robotníctva v čas nehody a staroby, o hospodárskej čeladi, o sriadení platov neštátnych učiteľov. Proti všetkým týmto tak dôležitým a veľavýznamným zákonom pracovali, rečnili a konečne hlasovali slovenskí národnári vyslanci. Nadovšetko pri pojednávaní školskej predlohy vysvitlo, že katolícke ľudové školy nemajú väčších nepriateľov, ako sú slovenskí národnári vyslanci.

Nové manželstvo.

Stalo sa! Socialdemokrati privinuli k srdcu národnárov, a teraz ako noví manželja pod červenou zástavou idu do boja. Začo? Nuž za dieru z koláča.

Objímanie sa týchto dvoch milencov je síce starodávne, oni ale len teraz dávajú na známosť svetu svoju lásku, keď nemôžu ďalej tajiť. Tohoto ozvenu najdeme v každom čísle «Slovenského Týždenníka» a «Ludových Novín».

Už po krajiniských voľbách písal «Slovenský Týždenník», že slovenskí socialdemokrati udatne sa držali, kdežto s programom strany socialdemokratov v slovenských okresoch nikto nevyšťúpil, iba Jurigovci. Hrdo kričal «Týždenník»: «My (národnari) a socialdemokrati sme jedno a to isté». Škodoradostne písal o povstaní rumunských sedliakov, ktorých socialdemokrati pobúrili, a horké slzy ronil nad rozpustením ruskej dumy, kde bolo tolko elvtáršov, že chceli všeobecnú ukrutnú vraždu zariadiť a národ ruský do revolúcie vohnať.

Na našom sneme národnariški vyslanci inšie nerobia, len čo interpellujú ministrov v záujme socialdemokratov. Oproti školskému a čeladnému zákonu hlasovali len národnari, socialdemokrati. Už aj z tohto vidno, že tieto dve stránky radi sa majú a že od dávna žijú v láske a vo svornosti. Vodcovia národnarov síce to hovoria, že toto spolenie stalo sa k vôli všeobecnému hlasovaciemu právu, lebo že za to len socialdemokrati bojujú. Slabá výhovorka. Veď všeobecné hlasujúce právo sám kráľ chce a volebnú reformu vláda aj uskutoční. Žiada ho každá politická stránka. Prečo teda práve socialdemokratov, týchto nepriateľov kresťanstva a každej občianskej stránky volajú na pomoc Hodžovci? Koľko že je tých socialdemokratov, s ktorými previesť chcú národnari zákon volebný? V snemovni je ich zo šesť a to samí židia a tuhí freimaureri. Ako že môže zákon robiť pár ľudí bez väčšiny? Zostane ešte poviem stotisíc takzvaných sriadených robotníkov pod vedením sto a sto židovských havkáčov a darmožráčov. Ale títo len na ulici sú páni s kamením a s revolvermi. Lenže zákony nevyňášajú sa na ulici, a takéto ani kráľ nepotvrdí. A tak ospravedlnenie sa národnarov, že prečo sa spojili so socialdemokratiou, nemá žiadneho mravného základu, tým menej, lebo manželstvo toto splietlo sa bez vedomia a splnomocnenia tých okresov, ktoré na snem národnariških ablegátov poslaly, a tak okresy tie sú na tento spôsob potupené a oklamané.

A teraz prejdime na našu záležitosť.

Kresťanskú stranu ľudovú od dávna pomlúvajú národnari, že sa priateli so židmi a že zaprela svoj programm.

Obe tvrdenia sú podlé cigánstva, ktoré ani jeden národnar nevie so statočnými svedkami dokázať.

Kde že sú tí židáci? Pomenujte ich!

Kresťanská strana a žid, to sa niako nersovnáva. Národnari ale od dávna sa objímajú so židmi jak v snemovni, tak aj na vonku. Vá-zsonyi, Mezöfi, Goldner, Izrael, Grossmann, Petö, Leitner atď. atď. sú židia a pritom vodcovia socialdemokratov, a ako takéto bojovní kamaráti. Teda u nás vidia smeť a u seba brvno nie. My im nezávidíme toto priateľstvo. Nech si ono trvá až do konca sveta, len jedno nevieme pochopiť a síce to: ako môžu sedieť medzi národnarmi tí pánkovia, ktorým nepatrí sa tísnuť koleso proti záujmom a právam kresťanského ľudu.

Čo tam hľadajú? Schvalujú oni toto manželstvo? Čo dobrého docielia s ním pre všeobecné kresťanstvo? pýtame sa, lebo nás toto zaujíma v prvom rade. My chceme, aby aj na našom sneme bola také silná kresťanská strana, aká je v Nemecku a v Rakúsku. S kým to docielime? So socialdemokrati? Teda za Mezöfim a za Bokányim pôjdeme a nie za biskupom Prohászkom, za Majláthom, za kresťanskou ľudovou stranou?

No, pánkovia, čo na to povedáte? My klo-peme na vaše svedomie! Či nevidíte tú zka-zu, ktorá Slovákom hrozí? Nerozmýšľajte, lež odvráťte sa od Hodžovcov.

K tomuto vás napomína manželstvo socialdemokratov s národnarmi. *Ondrej Hladký.*

Dobré spisy.

Alleluja. Duchovný katolícky spevník s obradami nótami (nápevami). Sostavil Štefan Janovesik, farár likavský, S odobrením cirkevnej vrchnosti. — Obsahuje 352 strán. 306 piesní, úplné nešpory a všetky obrady ako: na Hromnice, Velkú noc, Krížové dni atď., všetky s nótami zaopatrené. — Cena jedného výtisku. v plátne viazaného s obrázkom 1 kor. 60 halierov. — Za vopred zaslaných 1 kor. 80 hal. pošle ho vydavateľ franko pod krížovou obálkou. — Tam je k dostaniu: «**Requiem aeternam**» spevník opatrený s nótami, viazaný. Cena 72 hal. — Objednávky majú byť upravené do Likavky, ostatná pošta Ružomberok (Rózsahegy). Stolica liptovská.

List Jozefovi Matyasákovi, novo- vysvätenému kňazovi.

Drahý bratre! Na čo som ťa pri primiciálnom obede upomenul, že mnohým pokušeniam budeš vystavený v plnení tvojich povinností kňazských a občianskych, hľa, to už v prvý dni nastalo. «Alfa», ktorý sa neostícha medzi tvojich priateľov pripočítať seba, v 27. čísle «Ludových Novín» obkľučuje ťa jako hltavý vlk pod rúchom ovčím priateľstva, v tomže ale článku svojom plnom podlého upodozrievania a cigáňstva *verejne* menuje ťa «nájomníkom a päťolizáčom panským».

Opakovať musím svoje rukovodičské napomenutie nie preto, žeby som ťa za slabého držal a sa obával, že tvoj duch čo len na okamih podľahne zkazenému vetru «Ludových Novín» a jejich privržencov, ale preto, že som ja bol i pôvodcom i príčinou toho, že tvoje primicie tak vypadly, že sa «Ludové Noviny» na nich zarazily. Pozde sa usiluje «Alfa» tvoje primicie pokaziť, ktoré sa skvele vydarily. Pod Babjagurou preťažko prístupnou obstúpili sme ťa v superpeliciach vyššie dvadsiati, krome «Alfi» všetci v duchu a mysli jedni. Mal si kazateľa — ačkoľvek k úlohe tejto aj p. Dula s najväčšou ochotnosťou sa prichystal — Fenóho, bárs i nie výrečného ako Hlinka (ktorý ináč myslí, ináč hovorí a ináč činí), ale vzorného životom bezúhonným a sebazapierajúcim, ktorého nielen slová, ale i skutky smele môžeš brať za príklad nasledovania. (K znázorneniu jeho horlivosti len niečo pripomínam: Vo farnosti svojej pod účinkovaním kňaza národnarsky smýšľajúceho nadmier pobúrenej, svornosť a pokoj uviedol, napravil mravy svojich veriacich, založil prekvitajúci konsum, vydobil proti židovskej krčme krčmu kresťanskú, teda nerúbe drevo len palicou.)

Teším sa nielen čo tvoj rukovodič, ale aj čo tvoja rodina, že tvoj prvý výstup sa nepáčil «Ludovým Novinám».

Nedávno pri posviacke pri dojímavých obradoch klačiac pred tvojim biskupom ťa posviacajúcim, ruky do rúk jeho položiac na otázku biskupa: «Synu, sľubuješ mne a mojím nástupcom poslušnosť?» Odpovedal si: «Sľubujem!» Milý bratre! buď istý, že dľa sľubu tohoto nešiel by si dobrou cestou, keď by ťa chválili také no-

viny, ktoré kydajú ustavične všeliakú hanu na tvojho biskupa.

«Ludové Noviny» uvádzajú ti v pamäť slová: «Keď by som sa svetu ľúbil, sluha Kristov by som nebol». Uvádzam ich i ja, prizvukujúc, že pod zlým svetom v prvom rade «Ludové Noviny» a ich privržencov máš rozumieť. Uvádzanie sv. slov zo stránky «Ludových Novín» nech ťa nemýli. Hádzu ony ustavične so sv. slovami a menami, vydávajú sa ustavične za obrancov cirkve a viery, aby krátkozrakých tým ľahšie sviedly. Ty ale dľa evanjeliuma nedele predošlej pozeraj nielen na slová, ale i na skutky, a dľa skutkov jejich poznávajú ich. A čo ovocie jejich účinkovania uvidíš: rušenie pokoja, svornosti a lásky, kde «Ludové Noviny» a ich privrženci nasledovníkov našli; uvidíš, že oni vyberajú v Božích a cirkevných prikázaniach, ako v hnilých hruškách, dľa toho, ako im to do krámu prisvedčí; uvidíš klešnutie mravov a viery; uvidíš nenávisť proti cirkvi a vlasti; uvidíš ich zbraň: zlosť a lož. Ty vieš, že bez milosti Božej ani veriť, ani prikázania zachovávať, ani spasenými byť nemôžeme; aj to vieš, že milosti Božej hlavne pri sv. omši a sv. sviatostach účastnými sa stávame. Nuž vedz i to, že ten zlý svet, ktorému sa nesmieš ľubiť, v prvom rade ľud od sv. omše a sv. sviatostí odtrhnúť sa usiluje, aby ho Božej milosti pozbaviac, k čiernym cieľom svojim tým snadnejšie a čím ľahším spôsobom upotrebiť mohol.

«Alfa» opovážlive ti píše, že «za XIX. stololetí sa kňazia klaňali moci a v nej podiel brali a preto zmäkli, odvykli boja, zapomenuli vzdorovať svetu a zlu». S tým chcel zaiste povedať «Alfa», že dobrí kňazia len od toho času povstali, ako sa Hlinkovo dollárové mučenie započalo; svetu a zlu vzdorovať započali, ako sa niektorí pomýlení kňazia národnarski s bezbožnou a židmi vedenou socialdemokraciou započali objímať. Oh, ten «Alfa» je špatný vták! Drahý bratre! Keby si veril slovám «Alfovým», zatajil by si všetko, čo si sa vznešeného v príkladoch devätnáststoročných dejín cirkevných vynačoval.

Ani v tom never «Alfe», že by si nemohol byť *v raz* verným Kristu, cirkvi, ľudu a vlasti. Učenie cirkve sv. plnenie povinností ohľadom všetkých týchto ti nakladá, teda medzi týmito

povinnosťami ani večnej ani časovej inkompability byť nemôže.

Plň svoje povinnosti i oproti ľudu, pomáhaj mu pozdvihnúť sa duševne i hmotne, uč ho k povinnosťam oproti Bohu, cirkvi a vlasti, nie preto — ako «Alfa» píše — že by si bol odkázaný na ľud, na jeho haliere, ale preto, že je to vôľou Božou a tvojim povolaním. Ty máš viesť ľud a nie on teba, ináčej to by bolo — ako Gregor IX. píše: «Hlavu v chvost obrátiť».

Nebud' pachtivým za mučeníctvom, dollármi plateným, ale ani nenasleduj v pridržovaní sa svojho presvedčenia redaktorov «Ľud. Novín», ktorí keď mali odpovedať za svoje prečiny a ponúkala sa im príležitosť k mučeníctvu, z púhej statočnosti a len z hrdinstva za Kecskeméty a inými defraudantami, zlodejmi a švindlermi do Ameriky ufujazdili.

Milý bratre! Dráha života ľudského a zvlášte kňaza na tejto zemi je ťažká, plná trápenia. V trápeniach tvojich nič ťa tak nepoteší, ako to povedomie, že si verným Kristu, cirkvi, vlasti a povolaniu svojmu. V povedomí tomto napádania «Ľudových Novín» nie oslabiť, ale skôr posilniť ťa musia. Toto povedomie ťa uspokojí; kdežto privrženci «Ľudových Novín» — ako ku príkladu Hlinka — s aplikovaním na seba všetkých možných prajných citátov sv. Písma — bárs i len na Božského Spasiteľa sa vzťahovať mohúcich — pred verejnosťou sa uspokojí sú nútení.

Daj Bože! aby si na takýto spôsob uspokojenia nikdy nebol odkázaným; s tým by si ztratil poniženosť, bez ktorej ani jedna čnosť obstáť nemôže.

Lúčky, dňa 9. júla 1907.

Tvoj rukovodič

Bartolomej Szmissár.

Zníženie II-triednej, výrobkovej dane.

Nič neočakávaly tak túžebne zvlášte nižšie triedy obyvateľstva našej vlasti, ako reformu, čili zníženie dane. Kresťanská ľudová strana, ktorá celé účinkovanie jej riadi vo všetkom dľa potreby ľudu, reformu odanenia vzala aj do

svojho programu. Pri každej príležitosti ešte pod liberálmi žiadala na sneme, aby neznesiteľné tarchy, pod ktorými ľud krváca a ktoré ho k vystahovaniu nútia, ulavené byly. Pod liberálmi kresťanská ľudová strana pravda ničoho vykonať nemohla. Teraz ale — lebo má rozhodné slovo v koalícii — uplatňuje aj v tomto ohľade svoj vplyv k obľahčeniu nášeho ľudu. Dr. Alexander Wekerle, ako minister finančných záležitostí dňa 11. júla predostrel krajinskému snemu zákonnú predlohu o reforme II-triednej výrobkovej dane, ako aj o reforme dane od interesov a renty. Obe tieto reformy žiadala vždy kresťanská ľudová strana. Celý svet vie totiž, že nadovšetko II-triedna, alebo výrobová daň až hrozne tlačí, najmä najnižšie vrstvy nášeho ľudu. Kto má ak chatrnú chalupu, alebo keď čo len od šestnástky gruntu 4—5 korún priamej dane platí, mnohokrát 8—10 korún musí platiť II-triednej dane od členov rodiny. Je toto ten najnespravdnejší spôsob odanenia.

Tomuto by sa pravda od koreňa pomôcť dalo len novým zákonom odanenia, ako na tom pracovala a pracuje kresťanská ľudová strana. Ku zostaveniu a pojednávaniu celkom nového zákona odanenia potrebné je mnoho času. Ľudu ale musí sa v najkratšom čase ku pomoci prispieť. V terajších okolnostiach môžeme byť teda spokojni aj s novellárnym zákonom ministra Wekerleho.

Čo v tejto zákonnej predlohe treba zvlášte vyzdvihnúť, to je to, že základom jej je ustálenie najmenej čiasťky vyživenia, minimumu existencie, dľa čoho, pri kom základ dane nesiahá po desať korún, ten vôbec oslobodený je od platenia II-triednej dane. U ktorých základná daň prevyšuje desať korún, tí II-triednu daň platia, lež v menších položkách, ako posiaľ. Takýmto spôsobom vrstvy najchudobnejšieho ľudu oslobodené budú ročite od 6 do 7 millionov korún daňovej tarchy. Keď ale aj to vezneme do ohľadu, že II-triedna daň berie sa za základ pri vyhodnení rozličných obecných a iných prirážok, môžeme povedať, že ako táto predloha stane sa zákonom, najnižšie vrstvy nášeho ľudu, budú o 10 do 12 millionov korún menej dane platiť. Tento zákon má do života vstúpiť dňa 1. januára roku 1908.

Každý úprimný priateľ nášeho ľudu musí

zásad, kým neprišli ku vláde, alebo jako sa to hovorí ku masťným hrncom a jakonáhle prišli všetko chcú vyhubiť, jako Tatári, čo im v ceste stojí. Táto ohavnosť najmä pri posudzovaní niportu padá dvojnásobne na váhu preto, lebo niport seba samého menuje kresťanskou ľudovou stranou. I pýtam sa, či sa od toho času, jako je niport na vláde, dajaká ustanovizeň položila na kresťanský základ? Alebo či sa len jednému trýzniteľovi vlas na hlave zkrývil? Či sa na farche ľudu dačo umenšilo? Po tomto výbuchu rozbehnul sa Franko Skyčák oslavovať socialdemokratov a píše o nich doslovne: «Oni (socialdemokrati) vzali si za úlohu každému blížnemu (socius) zjednať tu na zemi slušné podmienky výživy... Nenie strana socialistov bez chyby, ale strana niportistov je samý mam a klam. Menuje sa kresťanskou a kresťanské školy zapredala štátu, menuje sa ľudovou a pomáha grófom zabíť všeobecné hlasovanie a pomaďarčiť slovenský ľud, ktorý ju pred desiatimi rokami s veľkými boľasťami splodil».

Vyzýva po tomto Franko Skyčák slovenský ľud, aby sa odvrátil od kresťanskej strany ľudovej a píše nasledovne: «Vedzte, že kto pomáha pravdu zakopávať, zakopáva kresťanstvo a ukrižuje znova a znova Krista Pána, pravdu večnú».

Takto sa predstavuje Franko Skyčák čitateľom jeho «Ľudových Novín» ako vlk v baranej koži. Pýta sa: jako je niport na vláde, jaká ustanovizeň položila sa na kresťanský základ? Nuž pane Franko Skyčák, všetky ustanovizne, čo sa od tých čias zákonodarstvom do života uviedly, stoja na kresťanskom základe. Proti tomuto kresťanskému základu nikto ale tak ohnivo nebojoval, ako práve Franko Skyčák. Pýta sa ďalej Franko Skyčák: či sa, na farche ľudu v dačom umenšilo? To by zasek najlepšie vedieť mal Franko Skyčák, ako krajinaký vyslanec, že cieľom umenšenia farchy ľudu vynesené sú zákony v záujme remeselníkov, robotníkov priemyselných a hospodárskych, že pred snemom leží zákonná predloha na zníženie dane, proti všetkým zákonom ale na sneme vynesene nikto toľko nehlasoval, ako Franko Skyčák. Remeselníkov, robotníkov, hospodárov, teda ľud, potrebuje on len ku voľbám. Nedaj Bože, aby k dobrému ľudu na sneme *múdreho* slova prehovoril! Tomu sa nerozumie. So socialdemo-

kratmi sa spojiť, to mu je už vzáctne remeslo. Oslavuje socialdemokratov ako verný elvtárš. O kresťanskej ľudovej strane píše, že nenie kresťanskou, bo zapredala školy. Slabú pamäť má Franko Skyčák; veď práve on to bol, čo silou-mocou pracoval na sneme na tom, aby kresťanským školám kresťanský a katolícky charakter navždy zabezpečený nebol. Kto hlasoval proti školskej predlohe? Franko Skyčák! Kto zapredal teda školy? Franko Skyčák! Planá lož je, že kresťanská ľudová strana zapredala školy. Neslýchaná lož je, že kresťanská ľudová strana pomáha pravdu zakopávať a zakopáva kresťanstvo. Na kresťanstvo sa odvolávať najmenej práva má Franko Skyčák, ktorý jeho a strany jeho spojením s červenými socialdemokratmi vábi ľud slovenský: aby opustil Boha, sväté náboženstvo svojich predkov.

Takto jedná len vlk v baranej koži!

Vyšetrovanie v záležitosti pezinskej voľby.

Druhý súdny odbor snemovne pojednával vo stredu dňa 10. júla proti voľbe pezinského ablegáta dr. Milana Ivánku zadanú ponosu. Odboru predsedal Arpád Szentiványi. Na ponosu, v ktorej hlavnomestský pravotár dr. Julius Moldoványi v predošlom odbornom zasadnutí v mene splnomocňovateľov žiadal zrušenie voľby, pravotár protivnej stránky dr. Ján Erdélyi predniesol poznámky, po čom druhý súdny odbor snemovne *nariadil vyšetrovanie*. Vyšetrovanie povedie krajinaký vyslanec dr. Barna Buza.

Vyrovnanie s Rakúskom.

Dlhé porady, aké v tejto záležitosti viedli sa medzi uhorskou a rakúskou vládou, zakončené sú dňa 13. júla s výhľadmi na uzavretie úplného vyrovnania. Bude to zaiste len k dobrému krajiny a ľudu.

Darebáčenie a lenošenie.

Socialdemokratický «Týždenník» píše: «Šťastlivú cestu. Teda páni tatkovia vlasti idu na vakácie. I sesia bola dlhá, teda i vakácie majú byť dlhé; po dlhom darebáčení dlhé lenošenie, to tak požaduje poriadok sveta, rozum a logika». Nech nám nemá za zle socialdemokratický «Týždenník», keď sa ho zo žartu opýta: kto darebáčil a leňošil viacej na sneme, ako slovenskí národnári vyslanci? Veď sa tam zriedka jeden alebo druhý ukázal. Alebo aj to vyžaduje poriadok sveta, rozum a logika? Dobrú noc!

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

B E S E D N I C A.

Modlitba.

(Dokonč.)

Ako Iudia mysleli, že je už všetko ztratené, v tom okamžení otvorily sa dvere kostola, a jedno asi desaťročné dievča v čiernom rúchu, celé premoknuté, s rozčuchanými vlasmi vstúpilo dnu. Bojazlivo hľadelo na všetky strany. Za sebou fahalo obdrtý vlnený dáždňik, ktorý tiež bol asi toľký ako ono samo. Na nohách malo drevené pantofle, ktoré zaraz zhodilo z nôh z úcty ku chrámu Božiemu. Dáždňik oprelo o múr, potom vyšlo hore po schodoch ku oltáru svätého Antona Paduanského, bozkalo prikryvadlo a položilo naň jednu kytku jasenných kvetov od veľkého víchru dotrhaných; vytiahlo z vaku pozostatok voskovej sviečky, ktorá menšia a tenšia bola, ako jej maliček na ruke, potom ju vážne zapálilo a postavilo medzi druhé a s tým tichúčko šlo ku kazateľnici, a keď si tam kľaklo, zklúčilo ruky v lone svojom, aby slyšalo omšu svätú.

Pán farár, ktorého o samote nechal miništrant, preložil knihu na druhý koniec oltára a čítal evanjelium svätého Jána o mladíkovi z Kafarnaumu, a keď prišiel ku slovám, ktoré Pán Ježiš k mládencovi prehovoril, pozrel na kríž ukrižovaného Spasiteľa, pričom si z hĺboka vzdychol:

— Ešte jeden zázrak, ó Bože a Pane môj! V mene tvojho prehorkého umučenia, v mene tvojej trňovej koruny, v mene Matky tvojej!

Malé dievčatko, ktoré klačalo pred oltárom, počulo slová starého duchovného otca a potíšku odpovedalo na ne:

— I staň sa!

Toto úbohé dievčatko nemalo už ani otca, ani matky, len jedného brata, pätnásťročného Petra. Toto bola jej celá rodina. Rodičia im už dávnejšie odumreli, zanechajúc tu nezaopatrené dietky svoje. Lež Otec nebeský, ktorý starosť má o každého, staral sa aj o biedne a opustené siroty, vzbudiac im dobrodincov, ktorí ich k sebe prichýlili.

Úbohá sirota, ktorá ešte len pred chvíľou tak veľmi sa bála búrlivého oceána, s jehož vlnami pasoval sa i jediný jej brat Peter, že sa schovala do kostolíka, teraz ako čo by jej slová staručkého pána farára nádej boly daly a ujisťovaly ju o tom, že sa jej brat navráti k nej nazpät.

Keď starý duchovný skončil evanjelium, obrátil sa ku kostolu a pohnutým, lež dôveryplným hlasom prehovoril:

— Deti moje, modliť sa treba za tých, ktorí sú v smrteľnej úzkosti na mori. Pomodlime sa všetci jedon Otčenáš, aby sa Ježiš Kristus smiloval nad stroskotalcami a vyslobodil ich od zahynutia vo vlnách rozburéného mora.

A duchovný aj započal modlitbu Pána. Lež ani jedon hlas mu neodpovedal. Vietor a dážď jednak trepaly s oblokami malého kostolíka. Hukot divých vln morských aj pod sklepením kostolíka sa ozýval. Pán farár si myslel, že ženy ešte vždy klačia pri oltári svätého Antona Paduanského v kúte kostola, a že ich pre stĺpy nevidí, preto hlasnejšie počal odriekať Otčenáš. Ale v kostolíku, kde sviečky jedna po druhej vyhášaly, nikto mu neodpovedal. Kňaz myslel, že snád anjel smrti vzal všetkých jeho farníkov. Po tretí raz vykrikoval medzi úzkostou:

— Otče náš, ktorý si na nebesiach . . .

Teraz ozval sa z tmavého kúta čistý hlas malého dievčata:

— Buď vôľa tvoja, jak na nebi, tak i na zemi . .

U koncu modlitby obrátil sa jej hlas v plač. Ale prosba neviného dieťaťa letela hore, hore cez duniaci víchor, hlasnejšie ako rachot morských vln, väčšmi cvendžala, ako piskot vetra, hore siahala do nebies, kde Otec bydlí, ktorý vyslyší prosby všetkých tých, ktorí sa k nemu v pokore a poníženosti v potrebách svojich o pomoc utiekajú. On vyslyšal i prosbu nevinného dieťaťa, ktoré sa k nemu o pomoc utiekalo.

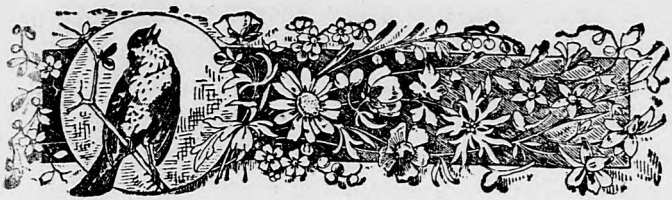
Rozburéný oceán pomalíčky utíšil sa a tých sedem korábov, ktoré zápasily s obrovskými vlnami na mori, kňaz, rektor, kostolník, všetky ženy a deti k brehu fahali, tak že sa všetky jedon po druhom šťastlivo na suchú zem dostaly a na nich nachodiaci sa rybári boli zachránení. Nuž ale v akom že položení nachodili sa tie ich koráby? Veru už nie v tom stave, v akom sa nachodily prv než sa vidali na nich na túto cestu. Všetky stažne na nich boly dolámané, plachty dotrhané a na nich nachodiaci sa rybári sotva mohli stáť na nohách od vystáteho strachu a od ukrutnej a namáhavej práce, ktorá vyčerpala ich do poslednej sily. Ryby, ktoré nalovily, a rybárske siete zahynuly, prehltilo ich rozburéné more, ale z rybárov nikto nechyboval, ani starí, ani mladí.

Keď rybári vystúpili z korábov, bolo že to radosti! Najviac ale tešil sa tomu starý duchovný, že Boh láskavý zázrak učinil na jeho modlitbu, vyslobodiac jeho správe zverené ovečky z pažeráka istej smrti, v ktorej sa nachodili.

Takto zázračne zachránení rybári zaprisahali sa pred starou Katrenou, že nikdy neprestanú úfať a veriť v mocnú ochranu Boha a svätých, ktorý otcovsky stará sa aj o tých, čo sa v piatok bárs aj na obtížnu cestu púšťaju.

Poslovenčil: *Fatranský.*

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan-a»!**

CHÝRNIK.

Arcikňažna Izabella v Išli. Manželka arcikniežata Fridricha arcikňažna Izabella so svojimi štyrmi dcérami a s kniežatom Albrechtom prišla do Išlu, kde zostane za viac týždňov.

Zo spišského biskupstva. Jeho exellencia pán biskup dr. Alexander Párvy teraz vysvätených kňazov poslal na nasledujúce stanice: Michala Sztankó do Klu-knavy, Blahunku do Letanoviec, Matyasáka do Nižných Ružbach, Machanya do Kubach a Varsányiho do Hýb. Preložení kapláni sú: Ulmanek z Vlach do Liptovského Sv. Mikuláša, Papp zo Sv. Mikuláša do Vlach, Tomanek do Starej Rabče a Milán je vymenovaný za administrátora do Malej Lomnice.

Chýry košické. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie dňa 10. júla navrátil sa domov z bir-movnej cesty. Po odbavení diecezárskych záležitostí dňa 13. júla odcestoval do Viedne, aby vysvätil za kňazov bohoslovcov ústavu Pázmáneumu. Dňa 16. júla posvätil kostol v Mariahilfe a 17. odobral sa k dlhšiemu odpo-činku do Reichenhullu, čo po dlhej a trápnej ceste bir-movnej je mu veľmi potrebné. Osvietený pán biskup, ako známo, ešte cez fašianky sosobášil grófkku Mariu Andrassy s kniežatom Jánom Liechtensteinom, gróf Andrassy na pamiatku tejto udalosti daroval osviete-nému pánu biskupovi drahocenný kalich, ktorý on ve-noval pokladnici katedrálneho chrámu košického.

Americký výbor v Budapešti. Viedeňský veľvy-slanc S. Karol Francis v sprievode senátora štátu Vermont C. Vilhelma Dillinghama, fabri-kanta a veľkokupca z Kalifornie R. Vilhelma Athelera a týchto tajomníka W. Husbanda minulý týždeň prišiel do Budapešti. Senátor a fabrikant jako poslanci študujú americké dostahovanie. Zákonodarstvo Spojených Štátov na základe 39. paragrafu nového amerického vystaho-valeckého zákona totiž vyslalo do všetkých strán sveta výbor, aby študoval príčiny dostahovania sa do Ame-riky. Dvaja členovia nateraz bavia sa v Budapešti. Ame-rikáni chodili v ministerstve vnútra a kupectva, aby sa predstavili ministrom Andrassymu a Kossuthovi, ale len svoje návštevenky nechali tam, lebo gróf J. Andrassy odcestoval na svoje panstvo v stolici zemplínskej a Franc Kossuth do Viedne. Potom Amerikáni navštívili ministra výučby grófa Alberta Apponyho, ktorého znajú ešte z rečí, ktoré povedal na konferencii pokoja v Ame-rike a s ktorým ako s priateľom Roosewelta chceli sa rozprávať. Členovia výboru za niekoľko dní pobavili sa v Budapešti a vyčkali návrat ministra grófa András-syho a Kossutha.

Chýry zo Spiša. V Nižnom Šmeksi bolo do 3. júla 194, v Barlangligete do 26. júna 589, v Šmeksi do 2. júla 1195, v Tátraszélplaku do 26. júna 371 hostí. — Minister pravosúdia Günther, ktorého rodina teraz me-šká v Iglófürede, dňa 7. júla navštívil nášho biskupa v Šavníku. — Minister orby Darányi má tieto dni na dlhší čas do Šmeksu prísť. — V ostatné dni bol u nás dá-ždívý, chladný čas, dňa 13. júla bolo len 8 stupňov tepla. — V Richvalde dňa 9. júla obecný výbor jedno-hlasne uzavrel, aby v nedeľu a vo sviatok krčmy byly zavreté, a síce od 9. hodiny večernej predošlého dňa až do 4. hodiny rannej nasledujúceho dňa. — Sláva Richvaldčanom, ktorí sú v tej veci prví vo Spiši.

Oheň. V obci Rovné (Nagyrona, stol. trenčianska) sedemročná dievča Anna Keserik minulé dni v hore nakládlo ohňa, následkom tohto chytily sa na nej šaty a nešťastné dievčatko sa tak popálilo, že ešte v ten deň zomrelo.

Chýry zo Šariša. *Kapušany.* Osv. grófovia Des-sewffy, ako patróni, na reparovanie fary obetovali 600 korún. — *Erdömocsolya.* Novovysvetený kňaz vel. pán Štefan Ondercso, dňa 7. júla odbavoval primicie pri rukovodičstve svojho ujčeka veľkomožného pána pré-pošta a farára sabinovského Petra Hartsár. Kázeň mal dôstojný pán Štefan Hartsár, pápežský komorník a bi-skupský tajomník. — *Dluhé.* Nasledovania hodné uza-vretie vyniesla obec, keď nariadila, aby od 7. hodiny v sobotu večer, do 5. hodiny v pondelok ráno všetky krčmy zatvorené byly. — *Kavocsány.* Gazda menom Michal Ambrus lesom išiel do Košíc. Na ceste ko pošti-pala vipera, následkom čoho tak opuchnul, že ho do špitála odviezli a sotva ostane pri živote.

Preklatý učiteľ. Na Hajtsárskej ceste v Budapešti dňa 11. júla na úsvite počas bitky jeden zahradník pre-klal zahradníckym nožom jedného hlavnomestského učiteľa. Vrah bol dôverným priateľom učiteľa, ktorého zavraždil z opilosti. Tak zavraždený, ako i vrah je že-natý. Zavraždený učiteľ volá sa Gabriel Major a vrah Anton Schild. S viacerými svojimi priateľmi zabávali sa v jednej krčme, zkadial podnapití sa rozišli. Na ceste, jako to medzi opilými ľuďmi býva, povadili sa pre ja-kúsi maličkosť a z tohoto povstala ruvačka, ktorej ne-šťastný učiteľ padol v obeť. Zahradníka Schilda polícia zatkla.

Veľká katastrofa v Amerike. Z New-Yorku ozna-mujú, že vo Filadelfii srútila sa budova jednej veľkej lejárne. Nešťastiu udajne štyridsať ľudí padlo v obeť. Posavád vytiahli z pod rumov asi dvadsať ľudí.

246 oviec zabil hrom. Na horných lúkach obce Prosiek (liptovská stolica) pasávajú sa ovce jednotlivých občanov i famílie Joób. Dňa 9. júla pred poludním po-vstala náramná búrka a hromobitie. Nevinné ovečky búrkou nastrašené spiechaly dolu na salaš, tu zrazu udrel medzi ne hrom a 246 z nich na smrť zabil, asi 30—40 omráčil, aj jedného z pastierov natoľko ohlu-šilo, že celý deň omráčený ležal. Škoda sa šacuje na 2500 zlatých.

Kellneri proti socialdemokratom. Kellneri v Arade lanského roku uzavreli, že sa zorganizujú na základe socialdemokratickom. Na doliehanie tajomníka aradskej socialdemokratickej strany Ernesta Klopsteina aj založili svoju odbornú organizáciu a potom prvou ich vecou bolo, že všetci prestali pracovať. Ale štrajk kellnerov sa nezdaril a veľa ženatých kellnerov prišlo o chlieb a sľúbená pomoc od socialdemokratov neprichádzala. Kellneri nahliadli, že socialdemokratieki vodcovia ich len zaviedli a pretože vrchnosť ich odborný spolok pre rozličné nepravdivosti rozpustila, celkom sa odvrátili od socialdemokratov. Hostinskí a majitelia hotelov pomaly prijali späť prepustených kellnerov, ktorí teraz — ako z Aradu oznamujú — zaviedli novší pohyb cieľom polepšenia svojho položenia. Kellneri uzavreli, že pošlú memorandum ku priemyselnému spolku kaviarnikov a hostinských. V tomto pamätnom spise kellneri sa vyslovujú, že na to si ani nemyslia, aby sa pripojili ku socialdemokratickej strane. Ďaleko stoja od strany, ktorá nevedie, ani nemôže viesť ich pohyb. Priemyselný spolok kaviarnikov a hostinských tieto dni bude sa zaoberať s memorandumom kellnerov a pravdepodobne je, že ich žiadostiam aj vyhovie.

Preffkaná stará baba. V Kóbányi prihodil sa nasledovný prípad. Akási stará baba, menom Antalova Verebits dôverne sdělila trom dievčencom, že keď ona raz pod zemou do Ameriky cestovala, tam od čertov akúsi nadzemskú moc si nadobudla, ktorou je vstave každého šťastným a blaženým urobí, ale že sú k tomu pravda potrebné isté prípravy a pod zámienkou týchto príprav odobrala dievčencom všetky šaty a hotové peniaze, lebo že to všetko čertovi musí odovzdať. Dievčatá čakaly babu, čakaly šatôčky, čakaly šťastie a blaženosť, ale keď ani jedno, ani druhé, ani tretie nedochodilo, spozorovali, že klamstvu padly v obeť a babu oznámily súdu, ktorý patrične 3 mesiace väzenia nameral, kde bude mať čas, aby o svojej divotvornej moci premýšľala.

Hromom zabití Iudia. Z Aradu oznamujú, že v Mezöhegyesi a na okolí dňa 11. júla popoludní o 2-hej hodine bola obrovská búrka a víchor. Víchor strechu menších domov strhol, veľa veľkých stromov od koreňa vytrhol a v poli narobil veľa škody. V obci Németszentpéter šesť žencov pred búrku utiahol sa do jednej budy. Do budy uderil hrom a všetkých šesť žencov usmrtil. Ich gazda, ktorý stál pri búde, bez seba klesol, ale čoskoro prišiel ku sebe. Z Kapošváru sdeľujú, že na pustatine Matild, nachodiacej sa v chotári obce Geszti (stolica somogyská), ktorá je vlastnosťou statkára Gejzu Jankovicha, vo veľkom víchre 15 čeladníkov pracovalo na poli. Čeladníci ušli pod blízke stromy. Do jedného stromu ale zrazu uderil hrom a bieraša menom Jezefa Lakiho zabil.

Utopenie. Minulé dni pri Zeleniciach (stolica nitrianska) vylovené boli dve mrtvoly. Vyšetrovanie zistilo, že jedna z nich je mrtvola istého plátenníka lipovského a druhá mäsiarskeho učňa z Mestečka. Obidvaja nad Fraštákom našli svoj hrob vo vlnách.

Z krajinskej štatistiky. Ústredný štatistický úrad minulé dni vydal štatistické dáta na mesiac máj. Dľa týchto dát v mesiaci máji narodilo sa 60.842 detí a zomrelo 44.709 ľudí, tak že prirodzený prírast ľudu činí 16.053. duší. Z tohoto pripadá na Horvatsko a Slavonsko 7917 pôrodov a 5238 smrtných pádov, tak prirodzený prírast ľudu tam činí 2679 duší. Oproti mesiacu máju roku 1906. prirodzený vzrast obyvateľstva o 15 duší klesol. V prvých piatich mesiacoch tohoto roku narodilo sa síce o 5912 detí viac, ale aj o 13.519 ľudí viac zomrelo, než v prvých päť mesiacoch roku 1906., tak že prirodzený prírast ľudu je o 7607 duší menší, než bol v prvých päť mesiacoch lanského roku.

V mesiaci máji 18.641 párov uzavrelo manželstvo, a síce v samom Uhorsku bolo 17.107 sňatkov v Horvatsku a Slavonsku 1534. Porovnajúc tohoročný máj s mesiacom májom roku 1906., tohto roku bolo o 2205. sňatkov viac; v prvých piatich mesiacoch roku 1907. ale bolo o 7508 sňatkov viac, než v prvých päť mesiacoch roku 1906.

V mesiaci máji v celom Uhorsku vymenili si Iudia 20.559 passov, a síce 15.305 cieľom vystahovania sa a 5254 z iného cieľu. S týmito passmi vystahovalo sa 18.477 ľudí. Z tohoto 14.064 passov znelo do Ameriky, 3864 do Rumunska a 693 do Nemecka. V predošlom mesiaci vydali 30.427 a v mesiaci máji r. 1906. 16.783 passov. Z passov do Ameriky 7993 znelo cez Fiume a 6187 cez iné prístavy. Primerane ku mesiacu máju roku 1907. vystahovanie veľmi vzrastá. Počet vrátiacich sa ľudí činil 2724 duší.

Peňažné zásielky do Ameriky. Minister vnútorných záležitostí gróf Julius Angrássy upravil na právomocnosti obežník, v ktorom spomína, že v severo-amerických Spojených Štátoch poštové poukázky stránkam nedoručujú, ale ich u seba podržia a na strižkách poukázok nachodiace sa zprávy alebo prípadné znáčky ohľadom určenia zaslaných peňazí ani do ohľadu neberú. Hlavný konsulát v New-Yorku preto opätovne ponosuje sa, že z Uhorska na jeho adresu došlé peniaze často nevie kam poslať. Minister vnútra následkom toho vyzval právomocnosti, aby cestou časopisov alebo iným príhodným spôsobom upozornily široké obecnstvo, aby na konsuláty malé obnosy v poštových markách, väčšie summy ale v bankových poukážkach rekomandovane zasielalo a súčasne označilo, na čo sú patričné peniaze určené.

Pohrýzol ho lev. Čižmársky pomocník Jozef Balog v hlavnom meste v nedeľu dňa 7. júla popoludní vo zverinci v mestskom lesiku chcel si urobiť žart, ktorý mohol byť preňho dosť ľahko osudným. Stojac pred klietkou, v ktorej si levi pokojne odpočívaly, siahol rukou do klietky a tam začal jedného leva pohladkávať. Lev ale toto hladkanie nebral tak žartovne a uderil milého čižmára po ruku a chcel mu ju aj odhryznúť. Balog síce ruku ešte dosť zavčasu vytrhol, ale lev mu ju do krvi poškríbal. Ranu naľakaného človeka obviazali dobrovoľní ochrancí.

Nové dvadsaťkorunové banknóty. Terajšie dvadsaťkorunové bankovky — ako je to známo — vo veľkej miere falšujú. Táto okolnosť primala Rakúsko-ukorskú banku ku tomu, aby sa zaoberala s plánom vydania nových dvadsaťkorunových bankoviek. Zhotovenie jednej novej bankovky stálo by šesť halierov. Poneváž terajších dvadsaťkorunových bankoviek je v obehu v obnose 30 millionov korún, zhotovenie nových bankoviek stálo by dovedna 1.8 milliona korún. Bankovky riadne každý rok zamenia, lebo sa o veľa väčšími kazia, nežli zlaté peniaze.

Zlatá kniha nemeckého cisára. Nemeckému cisárovi Vilhelmovi II. nedávno odovzdali jednu knihu, do ktorej si vlastnoručne podpísal meno každý Nemeec, ktorý bol prítomný na výstave v Saint-Louise (Amerika). V knihe, ktorej dosky sú z rýdzeho zlata zhotovené, je štvrtmilliona podpisov. Toto je pravdepodobne najväčšia sbierka vlastnoručných podpisov. Cisár Vilhelm daroval tento cenný album Hohenzollernovskému museumu.

Lacný chlieb. Hlavné mesto zaoberá sa s tým plánom, že postaví vrchnostenské pekárne, aby týmto ustavičnému draženiu chleba prietrž urobilo. Minister orby z tejto príležitosti v prípise upovedomil hlavnomestskú radu, že myšlienku túto mieni podporovať a súčasne nastolil otázku, či by dotiaľ, pokiaľ vrchnostenské pekárne budú postavené, nebolo možno jednu časť potrebnej zásoby chleba upiecť na štátnych majetkoch, zkadiaľ by chlieb potom na vlakoch dovážali do hlavného mesta. Minister v prípise poznamenáva, že na štátnych panstvách v Mezöhegyesi, Bábolne a Kiszéri tri parné mlyny a dve pekárne účinkujú. Cieľom prekazenia drahoty chleba minister dvorného radcu a správcu panstva Imricha Deiningera poveril, aby vyjednával v tejto otázke s hlavným mestom.

Lúpežný útok ihlami. Ohavný lúpežný útok udal sa nedávno v obci Nagyorlencz (stol. Krassó-Szöcreny). Traja spustlí sedliacki mládenci pozde večer vkradli sa do bytu 67-ročnej Julianny Duncsa, ktorá je vdovou a samotná býva. Lapaji žiadali od stareny peniaze, ktorá im ale peňazí nedala. Preto lúpežníci sviazali úbohú starenu a ihlami ju dopíchali, ba aj oko jej vypíchli. Starena ale vzdor strašných múk neprezradila, kam schovala peniaze, načo zlodeji ušli. Ztadiaľ lúpežníci šli rovno do domu gazdu Blagoeva Bia, sviazali dcéru gazdovu, ktorá náhodou bola sama doma a ukradli 40 korún. Žandarmeria po krátkom stopovaní všetkých troch lúpežníkov chytila v osobe Juliusa Olaiho, Danileva Bugarina a Danileva Duncsu; tento posledný bol synovcom ztrýznenej stareny, ktorá zápasí so smrťou. Ohavných lúpežníkov zatkli.

Žila 104 roky. Z Kerekegyházu sdelujú, že najstaršia žena celého okolia, vdova po Adolfovi Komjáthymu, rodená Alžbeta Lindner minulé dni zomrela v 105. roku veku svojho. Starena len v posledných rokoch chorľavela a aj sluchy jej oslably. Predtým nikdy nebola chorá.

Slezinný sneh v Prešporku. Z Prešporku oznamujú, že tam behom pár dní šesť ľudí zomrelo na slezinný sneh. Vrchnosť energične stopuje, ako sa mohla rozšíriť táto hrozná choroba.

HOSPODÁRSTVO.

Mliečne hospodárstvo.

Vyniká ono nad všetky druhy poľného hospodárstva, najmä ale nad dobytkárstvo. Prvou a hlavnou úlohou mliečného hospodárstva je, aby ono chosen, dôchodok poistilo gazdovi, z čoho nasleduje, že usilovný hospodár o to sa snaží, aby zväčšoval tento dôchodok. Aby ale tento cieľ dosiahol, musí držať čím viac dobre dojných kráv, lež kto chce držať viac kráv, musí mať dostatočnú zásobu zázivnej krme. Kto má veľa zeme, ešte nenie dobrým, tým menej majetným gazdom, lebo hodnota poľa závisí od úrodnosti, a tak na úhonoch hospodárových nech rodí sa čím viac krmu. Voľakedy len na veľa honoch vedeli hospodáriť, teraz ale — od tých čias, čo je hospodárstvo vyvinuté — učený a skúsený gazda aj na menšom úhone dorobí viac krmu, ako voľakedy na veľkom dorobili, čo je čistá výhra pre malého hospodára, lebo počet dobytky porastá, lichva sa popravuje, hodnota jej rastie, dobrobyt usídlil sa u gazdu, s čím napreduje jak jeho, tak aj rodiny jeho vzdelanosť, a tak splní sa príslovie: «Múdry hospodár bohatne». Takýto hospodár má väčšiu vážnosť, ako ten, ktorý nevie prísť k voľačomu, neučí sa, len tú koľaj šliape, po ktorej jeho predkovia chodili a ktorý na všetku hospodársku novotu to povedá: «Nestojí to nič. Najlepšie bolo, keď s drevenými pluhami orali». Áno, dobre bolo vtedy, lenže svet sa premenil, všetky výrobky hospodárske prišli do ceny, živnosť zdražela a robotník tiež nezdieľa sa za darmo, ako voľakedy. Preto sa musí usilovať každý hospodár, aby zväčšil dôchodok svojho hospodárstva, a docieli to s mliečnym hospodárstvom najmä tam, kde založili mliekárne. Idme len ta, kde obyvatelia intenzívne zaoberajú sa s mliečnym hospodárstvom, a dokázané vidíme naše tvrdenie. Kde gazdovia dobré dojnú kravy držia, tí už nechodia viac po tom chodníku, ktorý otec šliapal, bo oni už čítali alebo počuli voľačo o tom, že dobré kravy vydržia domácnosť gazdu a že ostatné možno vložiť do sporiteľne. V susednom Rakúsku, v Hollandii a u nás na vzorných panstvách vidieť, aké kravy sú na svete a aký chosen donášajú. V cudzozemsku v mnohých chudobných krajoch nenajdeme takých biednych hospodárov, ako u nás veľmi často pri úrodnom poli. Prečo? Lebo tí sú rozumnejší ako my; tí keď vidia, že zo zeme nevynesú toľko koľko

potrebujú, miesto obilia dorábajú krmu a zaoberajú sa s dobytkárstvom. Tak by sme mali robiť aj my, len že tak sa zdá, že nás ani chudoba neprivedie k rozumu, lebo jednu nádej nikdy neztratíme, to jest keď už všetko zdrapil z nás žid, vždy nám zostane cesta do Ameriky. Toto je ale už to najposlednejšie. Je to svedectvo mravnej, duševnej a hmotnej zaostalosti. Dajme sa na dobytkárstvo, zakladajme mliekárne a zabudnime, že je na svete pálenka, ktorá len ničí, tak potom bude iste dobre s nami. *Gazda.*

DOPISY.

Velké Bielice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Krešťane».

Zo všetkých strán čítam dopisy v našom «Krešťane», len z Velkých Bielic som ešte dosiaľ ničoho v ňom nečítal; dovoľte mi preto, aby som aj od nás niečo v ňom uverejnil.

Málo je takých obcí široko a ďaleko, kde by kostol, škola, fara a učiteľské bývanie v tak príkladnom poriadku boli, jako u nás vo Velkých Bielicách, čo všetko stalo sa len od toho času, jako je tu farárom prevelebný pán Štefan Paska. V najnovšom čase bol náš kostol veľmi krásne vymalovaný a na sviatok Petra a Pavla znovu sa v ňom služby Božie odbavovali. Maľovka je veľmi krásna, asnaď nepreháňam, keď hovorím, že tak krásneho kostola, jako je náš, zriedka kde sa najde. Pred svätinou na sklepení je nápis latinský, ktorý to znamená, že «kostol je maľovaný z milodarov veriacich roku 1907.» Na sklepení vo svätine s olejovou farbou maľované sú nasledujúce obrazy: Pán Ježiš ako dobrý pastier; Blahoslavená Panna Maria, svätý Jozef, svätá Anna a svätý Joachim, akožto rodičia Rodičky Božej. Na sklepení nad lavicami sú obrazy: sv. Štefana a Ladislava, kráľov uhorských; sv. Imricha a sv. Alžbety, ktorá je patrónkou nášho chrámu. Na chorusi na stene je sv. Cecilia, jakožto patrónka muziky medzi dvoma trubiacími anjeli. Celá maľovka koštovala 1340 korún, z ktorých keď sa kostol 1-ho mája maľovať začal, mali sme pohromade len 800 korún. Za dva mesiace sossbieralo sa 300 korún, a tak nám ešte chýbuje 240 korún, ktoré s pomocou Božou tiež v krátkom čase sossbierame.

Nemôžem sa zdržať, aby som pri tejto príležitosti našemu vrele milovanému pánu farárovi z úprimného srdca nevyslovil naše najúctivejšie vďaky za jeho otcov-

skú pečlivosť o duševné a telesné dobré svojich mu vždy verne a v láske oddaných ovečiek. Daj mu Bože zdravia a dlhého života!

Jeden katolík.

Prešov (Šariš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krešťane».

Od 14. do 17. júla vybavované boli duševné cvičenia pre okolité učiteľstvo. Podobné duševné cvičenia hneď zatým od 18. do 22. júla odbavujú sa pre katolícke učiteľky v kláštore anglických mníšiek. — Mestská rada držala u nás dňa 3. júla riadne zasadnutie, na ktorom usporiadané boli bežné záležitosti. — Pani Amália Hirschmann, rodená Bellovits, manželka regenschoriho pána Franca Hirschmanna vo veľkom kostole prešovskom, svätými sviatosťami zaopatrená, zomrela dňa 12. júla. Odpočinutie vočné daj jej Pane. *Katolík.*

Kajáta.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krešťane».

S radosťou chytám pero do ruky, aby som ct. čitateľom «Krešťana» na vedomie dal, že «Katolícka Jednota» v obyčajnom shromaždení svojom, minulú nedeľu u nás vydrživanom uzavrela, že tak v obci Kajáta, ako aj Lužanoch zruší takrečené veľké svatby a hlučné krštenia. Smutný pohár po pohrabe aký predtým bol v obyčaji, vo viacej obciach, na príklad v Szinye, už dávno prestal, čo je zaiste nasledovania hodný príklad.

Volba notára previedla sa u nás dňa 13. júla, vyvolený bol doterajší podnotár pán Štefan Sárossy. *Volič.*

Rabócz.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Krešťane».

Pribral som sa k písaniu, aby som čitateľom «Krešťana» sdelil tú smutnú novinu, ktorá stihla našu susednú obec Fölgyed.

Osvietený pán biskup August Fischer Colbrie na svojej birmovnej ceste po šarišskej stolici navštívil i našu obec Rabócz. Ako tu osvietený pán biskup birmoval, v susednej obci Fölgyed vyhubil oheň, ktorý narobil mnoho škody. Jednomu gazdovi zhorelo 1000 korún papierových peňazí.

Birmovka u nás previedla sa však napriek tomuto nešťastiu v príkladnom poriadku. Po zakončení birmovky osvietený pán biskup Fischer-Colbrie navštívil aj nešťastných pohorelcov, z príležitosti ktorej rozdelil medzi nimi 100 korún.

Chráň Pane Bože každého od podobného nešťastia.

Ludák.

Rozličné spôsoby snemových voľieb vo väčších štátoch.

Mnoho píše národnárske noviny o volebnej reforme v Uhorsku. Kresťanská ľudová strana vyslovila sa v tejto otázke už mnohokrát dôrazne a zreteľne, že volebnú reformu drží za najvyšš potrebnú, lež v tom zmysle, aby ona prevedená bola na základe čisto kresťanskej spravodnosti, tak aby z toho náš ľud a naša vlasť žiadnej krivdy a škody nemaly. Keď už teda u náš toľko hovoria a píše o reforme voľby, zapotreby držíme k poučeniu ľudu v krátkosti vysvetliť, akým spôsobom prevádzajú sa snemové voľby v rozličných väčších štátoch.

Klassická zem všeobecného volebného práva je Francúzsko. Prvé shromaždenie všeobecným volebným právom zvolené bol takrečený národný konvent. Ako ale toto shromaždenie po zničení kráľovstva, vypracovalo novú ústavu, zotrela všeobecné volebné právo a utvorilo zákon, dľa ktorého hlasovať mohol len ten, čo platil 5 Frankov dane. Všeobecné volebné právo zavedené bolo poznove vo Francúzsku až r. 1848. a je od tých čias v platnosti.

V Nemecku zavedené bolo všeobecné volebné právo r. 1866., najprv len pre severonemeckú ríšsku radu a pozdejšie pre celé Nemecko. V Nemecku a vo Francúzsku zavedené je tajné hlasovanie. Vo Švajciarsku je všeobecné, rovné volebné právo s tajným hlasovaním, ale len pre národnú radu. Hlasovať môže každý, čo dosiahol 20 rokov. V jednotlivých kantonoch Švajciarska viazané je volebné právo cenzusom. Takéto právo panuje aj v Norvégsku a Grécku. Nie úplne všeobecné volebné právo je v Taliansku a Anglicku. V Taliansku je voličom každý plnoletý občan, čo vie čítať a písať. krom toho voličom je každý občan bárs aj nevie čítať a písať, keď platí 20 lir dane. V Anglicku je každý občan voličom, čo má svoj vlastný dom, alebo kus zeme, bez ohľadu na jejich hodnotu; voličom je tam ďalej každý, čo si vzal do prenájmu celý dom, alebo čo má podiel domu v hodnote aspoň 10 funtov (asi 240 korún) ako aj každý, čo platí prenájmu od bydlia 10 funtov šterlingov; diplomovaní na univerzitách Oxford, Cambridge, London, na štyroch univerzitách Škótska a na universite v Dubline majú všetci volebné právo. Medzi 42 millionami

obyvatelstva 7 millionov majú volebné právo. V Anglicku nepanuje teda úplné všeobecné volebné právo, lež tomu celkom podobné. Voľby sú tajomné a direktné.

Zvláštny spôsob volebného práva panuje v Belgicku. Je tam všeobecné, lež nie rovné volebné právo. Voličom je každý Belgičan, čo má 25 rokov a býva jeden rok v jednej a tej istej obci. Každý občan, čo je 35 rokov starý, je ženatý alebo vdovec s manželskými deťmi a platí 5 frankov prijmej dane; každý občan 25 rokov starý, čo vládze nemovitostami v hodnote najmenej 2000 frankov, alebo ročitou rentou 100 frankov, majú dva volebné hlasy. Všetci diplomovaní, teda akademickej vzdelanosti majú tri volebné hlasy. Proti týmto privilegiam, nadprávam vzdelaných a zámožných tried bojujú neustále socialdemokrati, lež bez všetkého výsledku. Pred zavedením tohoto systému panoval v Belgicku najvyšší volebný cenzus. Voľby ináč sú tam tajné a direktné.

Vo všetkých väčších štátoch Europy, zvlášte vo Španielsku, Portugálsku a Švédsku volebné právo závisí od cenzusu dane. V Spojených Štátoch Severnej Ameriky pri voľbe domu reprezentantov kongressu panuje všeobecné volebné právo. Toto len pomaly bolo zavedené, bo volebné právo do kongressu, na základe nariadenia ústavy musí byť v každom štáte jednaké volebnému právu do zákonodarstva tohože štátu, jednotlivé štáty ale obmedzovaly volebné právo. Prítomne panuje tam len to obmedzenie voľby, že každý volič cez šesť mesiacov musí bývať v tom štáte, v ktorom chce voliť. Voľby sú tajomné lež indirektné kroz mužov voličov. Präsident, vicepräsident Spojených Štátov a vyslanci zákonodarstva všetkých jednotlivých štátov bývajú vyvolení na základe všeobecného rovného a tajného volebného práva, lež indirektné kroz volebných mužov.

Výhľady na žatvu.

Krajinský hospodársky spolok dňa 10. júla uverejnil o vyhladoch na žatvu nasledujúcu zprávu:

Arad. Žatva sa začala, úroda pšenice je prostredná, jeden hold dáva asi 6—7 metrických centov. Veľká búrka a dažde prekážaly v posledných dňoch polné práce. Kukurica pekne stojí.

Baja. Dňa 9. a 10. júla pršalo za hodinu, čo je

ale veľmi málo, bo je zem následkom veľkých horúčostí veľmi vysušená. Pšenice a raže môže sa od holda očakávať asi 7 metrických centov. Ovos zle stojí miestami. Kukurica je pekná.

Békéscsaba. Pšenica dáva 4—5, jačmeň 5—6, ovos 5—6 metrických centov od holda. Kukurica potrebuje dažďa.

Debrecín. V žatve sa pokračuje, rušenie robotníckych smlúv sa dosiaľ neudalo.

Győr. Úroda raže je prostredná, pšenicu len leraz začínajú žať s výhlami na prostrednú úrodu. Posledné dni pršalo, následkom čoho ožlknul jačmeň.

Kaposvár. Posledné dni pršalo na okolí. Po daktorých stranách stolice padal ľadovec a zapríčinil 5 do 10 percentov škody v obilí. V žatve sa pokračuje. Je mračno a chladno.

Kassa. Žatvu začali dňa 15. júla, výhľady na úrodu slabnú, lebo horúčosti minulého týždňa veľmi škodily obilii.

Losonez. Žatvu ešte nezačali, výhľady sú na prostrednú úrodu.

Miskolcz. Na veľké horúčosti dňa 9. júla prišiel prudký dažď s búrkou a povalil obilie. Výhľady sú na dobre prostrednú úrodu. Ku zväžaniu je zlé počasie. Kukurice a zemiakov bude dosť.

Nagykanizsa. Žatva začala sa v celom okolí behom tohoto týždňa. Boly časté dažde s ľadovcom. Nenie veľkých výhľadov na dobrú úrodu, repica dala len 4 metrické centy od holda.

Nagyszentmiklós. Žatva sa začala. Panuje veľká suchota, horúčosti všetko spália, dažď je veľmi potrebný.

Nagyszeben. Po veľkých horúčostach dňa 10. júla ráno pršalo. Raž doziera, budúci týždeň začnú žať. Pšenica zavalila sa miestami. Jariny sa pekne ukazujú.

Nagyvárad. V žatve pokračujú v celej stolici. Výhľady na žatvu sa nezmenily. Po viacej stranách pršalo, čo osožilo zvlášte kukurici.

Nyiregyháza. Zrno miestami je dosť plné, na holde 1200 štvorcových siah je len 10—12 krížov, následkom čoho úroda je slabšia, ako prostredná. Na mnohých stranách bol dňa 9. júla popoludní veľký víchor, ktorý kolo Nyiregyházu povylamoval stromy a porúchal stavania. Veľký lejak a ľadovec narobil tiež veľmi mnoho škody.

Nyitra. Raž žnú, budúci týždeň začnú žať pšenicu. Dňa 9. júla dobre popršalo, čo zvlášte osožilo repe a zeleninám.

Pancsova. Pšenicu začali mlátiť. Horúčosti a hrdza narobil veľkej škody. Kukurica ešte pekne stojí, potrebuje ale dažďu.

Szatmár. Po horúčostach, ktoré trvaly cez tri týždne, dňa 9. júla po búrke a lejáku pršal poldruhej hodiny tichý dažď v poslednom okamžení, bo by ináč kukurice byly vyschly. V žatve pokračujú, výhľady na úrodu sú vôbec slabé.

Temesvár. Horúce a suché počasie veľmi škodí

jarinám, jestli v krátkom čase nebude pršať, bude málo kukurice. Pšenicu žnú v celom okolí.

Versecz. Tu a v celom okolí pršal konečne hojný dažď a občerstvil ovos a kukurice. Pšenici škodily hmla a horúčosti,

Zalaegerszeg. Žatvu začali. Horúčosti mnoho škodily obilii. Krme je málo. Počasie je teraz chladné.

K našemu vyobrazeniu.

Obraz terajšieho čísla predstavuje nám podobizeň jeho eminencie kardinála Merry del Val. Uverejňujeme tento obraz z tej príčiny, aby ctení čitatelia naši poznali najbližšieho spolupracovníka jeho svätosti rímskeho pápeža. Jeho eminencia kardinál Merry del Val je pápežským štátnym sekretárom. Ako taký, jeho eminencia býva vo Vatikáne so svätým ocom a stojí s ním v nepretrževnom potyku, v mene pápeža on pojednáva s mocnármi celého sveta, on dopisuje všetkým, čo vyznačení bývajú pápežskými dopisami a mocnári, alebo jejich zastupitelia čo prichádzajú na poklonu ku svätému otcovi, predstavujú sa aj štátnemu sekretárovi. Štátny sekretár teda veľmi vysokú, bo po pápežovi prvú hodnosť zastáva vo Vatikáne. Jeho eminencia kardinál Merry del Val zavčas prišiel ku tejto hodnosti, bo má ešte len sotva 40 rokov.

Spisy redakcii zaslané.

Stanovy a Odpustky všeobecného Sväto-Omšového Spolku pod preslávnym Menom, pod Ochranstvom a so vzývaním milostiplnej a nepoškrvnene počatej Matky Božej Marie u P. P. Františkánov v Ingolštade utvoreného. — Z pôvodiny nemeckej s dovolením Dôst. Biskupského Generálneho Vikáriátu v Eichstätt-u vydanéj. Tlačou Karla Salvu v Liptovskom Ružomberku (Liptó-Rózsahegy).

Spisy Mikuláša St. Ferienčíka. I. Jedlovský učitel. Povest zo života Slovákov. Turčiansky Sv. Martin. Tlačou a nákladom Kníhtlačiarskeho účastinárskeho spolku. 1907. Strán 184. S podobizňou autora. Cena 70 hal.

Divadelná knižnica. Vydáva Slovenský Spevokol v Turčianskom Sv. Martine. Sväzok X. *Komassácia.* Obraz zo slovenskej dediny v štyroch oddeleniach. Napísal Martin Kukučín. Odtisk zo «Slovenských Pohľadov». 1907. V Turčianskom Sv. Martine. Tlačou a nákladom Kníhtlačiarskeho účastinárskeho spolku. 1907. Lexikálny formát. Strán 62. Cena 80 hal.

Môj Jožko. Veselohra v 3. dejstvách. Napísala Terezia Vansová. Dostať v kníhtlačiarni Klimeš a Pivko v Lipt. Sv. Mikuláši. Cena 60 halierov.

Slovenský divadelný ochotník. Sväzok XXVII. *Honorár.* veselohra vo dvoch dejstvách. Napísal Pavel Sochán. Turč. Sv. Martin. Tlačou a nákladom Kníhtlač. úč. spolku. 1907. Cena 40. halierov.

Dennica. Ženský a rodinný list pre poučenie a zábavu. Redaktorka Terezia Vansová. Vychádza každý

mesiac raz. Na rok predpláca sa 3 koruny. Do Nemecka 4 koruny. Do Ruska 2 ruble. Pre Ameriku 1 dollár. Pre ostatné cudzozemsko 5 korún. — Vydáva Fr. Votruba v Pešti (Budapest, VIII., Rákóczi-tér 3.), kam sa majú predplatky zasielať.

Odkazy redakcie.

Nagybucsány (stolica nitrianska). Všetkých, čo sa ku nám obrátili v záležitosti poľno-hospodárskych domov, vyzývame prítomne, aby nám udali aj svoje mená tým cieľom, aby sme vedeli komu máme poslať naše prívátne listy.

P. Dopisovateľ. Nagyszombat. Zastavujete sa nad nasledujúcimi riadkami posledného čísla «Ludových Novín»: «Bo smie-li politizovať Molnár atď. — rovnoprávnosť vyžaduje, aby smel politizovať Kollár, Juriga, Moyš, Hlinka, Mnohel a iní kňazi». Do iných kňazov je nás nič, že ale medzi politizovaním pápežského praláta Jána Molnára a medzi všestranne známym politizovaním Andreja Hlinku je hrozne veľký rozdiel, to len slepý nenahliadne.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt roka	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám vyššie označené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 16. júla.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.

Pšenica: tiská K 21·85—23·55, peštianska K 21·60—22·90, stolno-belehradská Kor. 21·80—22·85, banátska K 21·30—22·50. — Raž: K 16·80—17·15. — Jačmeň: na krm K 13·80—14·40. — Ovos: prvotriedny 16·05—16·20, druhotriedny 15·65—16·00. — Kukurica: K 12·00—12·30. — Repica: K ————. — Proso: K 10·00—10·50.

Múka:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	33·80	32·80	31·80	30·80	29·80	28·60	27·70
		č.	7	7½	8		
		K	26·10	24·70	20 00		

Drobné otruby: K 11·80, hrubé K 11·80.

Ďatelinové semä: lucerna (prima) K 92·00 do 120·00 za 120 kilogr.; datelina K ———.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4·00—4·40, žlté K 4·60—5·00 za 100 kilov.

Strova: Veľká biela fazuľa (bôb) K 18·50—19·50, tarkavá K 18·00—18·50. — Hrach lúpaný: K 24·00 do 42·— . — Šošovica, veľká čistá: K 74·00—82·00. — Kozopné semä: K 25·75—27·00. — Lanové semä: prima K ————. — Rasca (kmín): 87·00—89·— . — Mak: K 86·00—88·— . — Ladvík: K ————. Všetko po 100 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor v klobúkoch K 76·00 do 77·50, kockový K 78·50—79·50, žltý K 77·00—77·50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 41·00, fiumánsky White-Star (***) K 34·00 za 100 kilogr.

Lekvár: srbský K 26·50—27·00, bosenský K 46·50 do 47·00 za 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 30·00—30·50, srbské (100 kusové) K 29·00—30·00.

Sviňská masť: budapeštianska K 152·00—153·00.

Slanina: vidiecka K 000·00—000·00, mestská 4 kusová K 128·00—129·00 za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 153·00 do 158·00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 48·00—48·50.

Vajcia: prima uhorské K 63—64, podlejšie K 54 do 60 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2·00—2·10, k vareniu K 1·10—1·20, syr 10—12 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy k pečeniu K 6—10; kurence k smaženiu K 1·20—1·40, kurence k pečeniu K 2·00—2·40, sliepky na polievku K 2·50—3·00 za jeden pár.

Oznam.

Dňa 12. augusta bežiacého roku ráno o 9-tej hodine, bude sa v Radošine na obecnom dome predávať volakedajší Krajcsovicsovárszky, na veľul ale nitrianskému biskupskému pántstvu patriaci majtok, jak v Radošine tak v Bzinci, v menších parcellách, ktoré dohromady 110 uhorských honov (jochov) činia po 1200 kvadratných siah. Koľko každá parcella obsahuje a jaku má cenu dozvedeť sa môže kazdý na obecnom dome, alebo u pána uradnika biskupského pántstva. — Vtom istom čase predávať sa bude aj materiál z jednej pajty. Jak tento materiál, tak aj vyššie menované role predávať sa budú len cestou verejnej licitácie.

Uradnictvo pántstva.

Francková : zvláštnosť :**„Perlové žito“**

jest najlepšia obilná káva,
silnej vône,
v chuti zrnkovej káve podobná,
vzhľadne zaobalené.
čisté výroby

Pečlivú prípravu zaručuje:

Henrika Francka synova.

Malá dávka pravej : Franckovej :
prilohy ku káve

dodáva „perlovej žitnej káve“
plnejšiu chuť,
krásnu zlatohnedú barvu!

Pravá

len s touto

ochrannou
známkou :

a s

menom

Franck

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-u. 28.

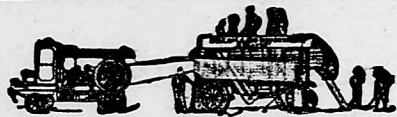
(Staré číslo domu VI., Gyár-utca 50. č.)

Odporuča pri úplnej záruke

**benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
podnikom, taktiež**

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe
s dvojitým vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších strojov vymieňajú sa staršie parostroje.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako : parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatin adt.

O nedostyžiteľnej zvláštnosti týchto strojov pogaáva zpravy : P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-kradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)

Cennik na žiadosť zdarma a franko.

Pri objednavkách na naše
ohlasy, prosíme odvolávať
sa vždy na náš časopis.

*Posrite moje tlsté lica, lica -
a som malý chlapec predra.
to len - ktorá duša by sa nardala :
• Kathreinerova Kneipp - sladová
káva ' šcimla !*

Opravdová je
len v originálnych
balíčkoch s menom
Kathreiner.

Tá silná bôbková
káva nemá sa piť
bez nemišania!

**Kathreinerova Kneipp
sladová káva**

sa jedine dokázala
za najlepší dōdavok,
ktorý ľahko
stravuje,
posilňuje a
zdravou
činí krv.

Deti
sa majú len na
Kathreinerovú
navykat.

Stefan Kucharek

stolarsky majster v Žiline
(Zsolna) vyznačený na viacej
výstavách, shotovuje
všetky izbenné náradia,
kostolné zariadenia, oltáre,
lavice atď.; do kaviarne
biliardy a ine stolarske
práce dla kresby.

Ľacné české perie.

5 kilo nové
tmavé driapané
12 kor.

Biele mäkké,
jak páper 18
kor. - 24 kor.

Biele ako snah
mäkké ak páper, driapané 30
kor. 36 kor. Rozposielanie s
dobierkou franco; zamenenie a
nazpät prijati je pod touti vynim-
kou dovolenější sa poštové
útraty vynahradia. - Benedikt
Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta
Pilsen Čechy.)

 Pozor!

len za kor. 2 50

Hodinky s retiazkou.

len za kor. 2.50

dostane kazdy skvostné, gloria strieborné vačkové ho-
dinky systemu Roskopf s patent anker strojom, idú
30 hodin so záruka 2 rokzv, s primeranou paniel reti-
azkou len kor. 2 50, 3 kusy s retiazkami 7 korun. —
S poštovou dobierkou zasiela sklad svajcarskych hodin

S. URBACH,
Krakov číslo 24/I.

Ziadajte si cennik

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovens-
kej reči, bohaté ilustrovaný cennik, ktorý viac
než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodin,
zlatých a strieborných predmetov ako aj lu-
dobných nástrojov. — Svajcarsko pôvodny sys-
tem Roskopf patent K 5, Registrované 'orel'
Roskopf nikol remontoar K 7.

I. hodinová fabrika cis a k. dvorny doposielateľ

Hans Konrad Brűx No. 400 (Česko.)